

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över Jordbruksverkets förslag till ändring i föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion. Föreskrifterna har gällt sedan den 1 januari 2022 och är en komplettering till Europaparlamentet och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.¹

Det föreslås bland annat följande nya och ändrade regler:

- Krav på användning av ekologiskt vegetativt förökningsmaterial för att producera ekologiska produkter.
- Hur aktörer som producerar växtförökningsmaterial för saluföring ska ansöka om att få undantag för att för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial i produktionen.
- Regler om att det på utsäde av heterogent material (OHM) inte får förekomma stinksot eller dvärgstinksot, att odlingen ska vara fri från flyghavre och att utsädet ska vara fritt från bland annat flyghavre.
- Vilka certifieringssystem som bedöms uppfylla kraven för att certifiera hållbart fiske.
- Förtydliganden och rättningar.

Vissa ändringar räknas som tekniska regler vilket innebär att föreskrifterna behöver anmälas till kommissionen minst tre månader innan beslut av föreskrifterna.

Förslaget ska träda i kraft den 1 januari 2023.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 837/2007,

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion har gällt sedan den 1 januari 2022. De är en komplettering till de nya reglerna för ekologisk produktion som grundar sig på Europaparlamentet och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.² Föreskrifterna anmälades som tekniska föreskrifter till kommissionen, vilket resulterade i att förslagsställaren var tvungen att stryka vissa delar ur föreskrifterna som gällde förökningsmaterial. Detta på grund av att kommissionen då angav att de avsåg att införa en ändring av reglerna om sådant material. Kommissionen fattade beslut om ändringen³ den 17 januari 2022. De nya gemensamma reglerna omfattar inte de regler som förslagsställaren strök och förslagsställaren vill därför lägga in dem i föreskrifterna igen.

Vidare anges att kommissionens nya regler om växtförökningsmaterial också innebär att det behöver regleras hur aktörer som producerar växtförökningsmaterial för saluföring ska ansöka om att få undantag för att för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial. Förslagsställaren vill också lägga till regler om att det på utsäde av heterogent material (OHM) av höstvetete (*Triticum aestivum L.*) inte får förekomma stinksot (*Tilletia caries*) eller dvärgstinksot (*Tilletia contraversa*), att utsädet och odlingen ska vara fritt från flyghavre, och att det vid införsel av OHM från andra medlemsländer följer med ett intyg om att utsädet är fritt från flyghavre och dårrepe (*Lolium temulentum*).

Vidare anges att förslagsställaren även behöver föreskriva om vilka certifieringssystem som bedöms uppfylla kraven för att certifiera hållbart fiske. Regleringen är en förutsättning för att få använda insatsmedel i form av foderråvara i ekologiskt foder. Foderråvaran kan till exempel bestå av fiskmjöl, fiskolja och foderråvaror från fisk, kräftdjur och blötdjur.

Slutligen anges att förslagsställaren under tiden som reglerna har tillämpats även noterat andra delar som behöver förtydligas eller rättas. Man behöver även se över avgifter för anmälan till certifieringssystemet och ansökningar om undantag.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I stort anges följande i konsekvensutredningen gällande innebörden av de föreslagna reglerna, alternativa lösningar och vilka effekter som kan uppstå om någon reglering inte kommer till stånd:

Certifieringssystem för hållbart fiske

Det anges vilka certifieringssystem som förslagsställaren bedömer uppfyller kraven för att certifiera hållbart fiske. Regleringen påverkar insatsmedel i form av foderråvara (fiskmjöl,

---

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.

³ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/474 av den 17 januari 2022 om ändring av bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 vad gäller specifika krav för produktion och användning av icke-ekologiska och ekologiska fröplantor och fröplantor under omställning samt annat växtförökningsmaterial.

fiskolja och foderråvaror från fisk, kräftdjur och blötdjur). Det refereras till de EU-rättsliga reglerna på området samt att det görs en genomgång av den foderråvara som är godkänd. Det anges att de fiskprodukter foderbranschen i nuläget använder i sin produktion har skandinaviskt ursprung. För att säkerställa att de kommer från hållbart fiske är produkterna certifierade, i första hand genom systemen MSC och IFFO/MarinTrust, men även andra system kan förekomma, som Naturland (Tyskland) och Soil Association (Storbritannien). Det anges att förslagsställaren har valt att erkänna certifieringssystem för uthålligt fiske där en opartisk organisation verifierar regelefterlevnaden. Förslagsställaren har samrått med Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Det anges att HaV skriver i sitt yttrande att de tillstyrker förslaget, men konstaterar att en möjlig konsekvens av att godkänna endast KRAV, MSC och Naturland som erkända certifieringssystem kan missgynna mindre aktörer som bedriver småskaligt fiske om certifieringssystemet innebär en stor administrativ och finansiell börda för dessa aktörer. HaV har dock svårt att i nuläget bedöma hur viktigt det är för det småskaliga fisket att avsätta delar av sin fångst som insats till en marknad i enlighet med (EU) 2018/848. De anser att om det visar sig vara av vikt för småskaliga aktörer bör det övervägas kompletteringar på sikt som medger en mer rättvis lösning för de småskaliga aktörerna.

Förslagsställaren anger att det är en förutsättning att föreskriva om vilka certifieringssystem som intygar att fisket är hållbart, för att vissa produkter från fiske ska få användas i insatsmedel i form av foderråvara. Det gäller de delar av EU:s förordningar där det uttryckligen framgår att produkten ska härröra från ett hållbart fiske certifierat enligt ett system som måste erkännas av den behöriga myndigheten. Det gäller till exempel vissa foderråvaror. Vidare anges att det kan vara till nackdel för berörda om man inte föreskriver om erkännande av certifieringssystem. Förslagsställaren har gjort bedömningen att det är lämpligast att godkännandet görs i föreskriftsform och inte i form av beslut eller enbart information. Förslagsställaren ser därför inga alternativ till reglering i föreskrifter. De alternativ som kan finnas är vilka certifieringssystem som ska omfattas av erkännandet. Förslagsställaren anger att det kan behöva göras en uppföljning av effekterna av erkännandet av berörda certifieringssystem efter att regeln har tillämpats under en period.

Växtodling och insatsvaror inom växtodling

I föreskriftsförslaget 4 § anges senaste datum för när olika typer av växtförökningsmaterial ska registreras i OXS⁴ för att anses vara tillgängligt. Det föreslås att paragrafen ändras så att samma förutsättning ska gälla för lantbruks- och trädgårdsgrödor. Ändringen innebär att alla arter avsedda för sådd, sättning och plantering på våren ska registreras senast den 20 oktober året före vårsäsongen. För arter avsedda för sådd, sättning och plantering på hösten och för växthusproduktion fram till den 31 december samma år gäller registrering senast den 20 juli samma år. Det föreslås också att jordgubbsplantor ska registreras senast den 1 juni.

Enligt nuvarande föreskrifter ska allt trädgårdsutsäde registreras den 20 oktober året innan växtförökningsmaterialet ska sås, sättas eller planteras. Eftersom många trädgårdsgrödor även sås eller planteras på hösten, bör det vara möjligt att registrera växtförökningsmaterial av sådana arter även inför höstsäsongen och för växthusgrödor som sås, sätts eller planteras fram till 31 december innevarande år. Den förändringen bedömer förslagsställaren som en fördel för företag som registrerar växtförökningsmaterial av trädgårdsgrödor även inför höstsäsongen och för växthusproduktion. Det anges även förenkla för odlare att få information om vilket ekologiskt material som finns tillgängligt för höstsäsongen.

---

⁴ Databasen OrganicXseeds, förkortas i föreskriftsförslaget OXS.

Alternativet skulle kunna vara att några ändringar inte föreslås, men eftersom det bedöms att förslaget är till fördel både för företag som registrerar växtförökningsmaterial och för odlare som vill använda materialet bör ändringen genomföras.

Om individuella undantag

I de nuvarande föreskrifterna finns en reglering om i vilka fall odlare får ansöka om individuellt undantag för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial i den egna odlingen. En ansökan om undantag för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial ska lämnas till kontrollorganet via databasen OXS. Det föreslås att hänvisningen till villkoren i EU:s förordning ändras eftersom ytterligare villkor har tillkommit när det gäller undantag för att få använda icke-ekologiskt vegetativt förökningsmaterial, och att en ansökan om undantag som gäller forskning ska lämnas till Jordbruksverket.

Det föreslås att den som ansvarar för verksamhet som avser forskning, till exempel sortprovning eller andra liknande försök, ska ansöka om individuellt undantag som ombud för odlare hos Jordbruksverket. Ansökan ska omfatta alla berörda odlare. Vid sortprovning av ekologiska sorter läggs provningarna oftast ut på ekologisk mark hos enskilda odlare. Det är SLU och rådgivningsorganisationer som är ansvariga för genomförandet av sortprovningen. Nuvarande regler innebär att det är den enskilde odlaren som ska ansöka om individuellt undantag för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial i OXS. När sortprovning läggs ut hos en odlare måste denne ansöka om ett eller flera undantag för att provningen ska kunna genomföras, beroende på hur många grödor som ska provas. Det anges innebära en omfattande administration för den enskilde odlaren som upplåter sin mark för provningen och gör att flera odlare är tveksamma till att upplåta sin mark till sortprovningarna. Det är inte heller möjligt för den som är ansvarig för provningen att ansöka om undantag i OXS för annans mark. Alla genomförare är inte heller anslutna till den ekologiska certifieringen. Likande problem kan uppstå till exempel i samband med annan typ av forskning såsom odlingsteknik i ekologisk produktion. När det gäller tillägg med ytterligare villkor finns ingen alternativ lösning eftersom regleringen är en följd av EU:s ändrade regler.

Gällande förslaget som rör forskning anges alternativet vara att varje odlare som upplåter mark för forskning som exempelvis sortförsök måste ansöka om undantag för alla grödor som försöken omfattar. Eftersom det innebär en omfattande administrativ börda för odlaren är det inte ett lämpligt alternativ. Det kan dessutom innebära svårigheter att genomföra provningen om odlaren inte vill upplåta sin mark. Förslagsställaren förordar därför förslaget att den som genomför ett forskningsprojekt ska ansöka om undantag hos Jordbruksverket.

EU:s ändrade regler om växtförökningsmaterial och bilaga 3A

Det föreslås en ny reglering om att en ansökan om individuellt undantag för användning av icke-ekologiskt växtförökningsmaterial i ekologisk produktion med syfte att odla fram och saluföra växtförökningsmaterial ska göras hos kontrollorganet via OXS. Ansökan ska göras på samma sätt som en ansökan om undantag för att få använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial för användning i den egna produktionen. Odlare ska kunna ansöka om båda undantagen i samma ansökan.

Vidare anges att en ny punkt 1.8.6 har lagts till i bilaga II del I i (EU) 2018/848. Punkten ger myndigheter eller kontrollorgan möjlighet att ge undantag till aktörer som producerar växtförökningsmaterial för användning i ekologisk produktion med syfte att släppa ut växtförökningsmaterialet på marknaden. Undantaget kan ges generellt eller individuellt. Om odlaren inte får undantag individuellt eller generellt får inte plantorna säljas som ekologiska.

Skälet till att odlare även måste få undantag för saluföringen är att kommissionen definierar även fröplantor och plantor som växtförökningsmaterial om de saluförs till odlare eller slutkonsumenter som ska odla plantorna vidare innan det blir en skörd av en ekologisk produkt.

Ett alternativ är att odlarna ansöker om undantag för saluföring hos Jordbruksverket via e-tjänst eller pappersblankett för användning med syfte att ta fram vegetativt förökningsmaterial för att släppa ut det på marknaden. För de flesta odlare skulle det kunna innebära att de behöver ansöka om undantag för användning i den egna odlingen hos sitt kontrollorgan via OXS och hos Jordbruksverket för att kunna sälja plantorna som ekologiska. Alternativet skulle öka den administrativa bördan för odlare som måste ansöka flera gånger och på olika sätt. Det finns också en stor risk att odlare söker felaktigt eller missuppfattar vad beslutet omfattar eftersom reglerna är komplicerade. Aktörer som odlar och säljer vegetativt förökningsmaterial till andra odlare eller till slutkonsumenter ser oftast inte materialet som ett förökningsmaterial utan som en fröplanta eller en annan planta. Det är därför logiskt för dem att ansöka om individuellt undantag för användning icke-ekologiskt växtförökningsmaterial för försäljningen på samma sätt som om de ansöker om undantag för odling till färdig produkt. Det är sannolikt att berörda företag har ansökt om undantag på det sättet redan under 2022. Skillnaden i ansökan för 2023 blir att odlaren måste ange om ansökan även gäller för försäljning av produkter. Skälet för undantaget som ska anges i ansökan blir ett annat. Förslagsställaren ser därför inga alternativ till förslaget om ändring och förordar därför förslaget att odlare ska kunna söka både för användning i den egna odlingen och för försäljning vid ett och samma tillfälle i OXS.

Individuellt undantag för matpotatis

Det finns en reglering om vilka villkor som odlaren ska uppfylla för att få undantag för att få använda icke-ekologisk matpotatis. Det föreslås att villkoret att beställningen ska göras tidigast den 1 december året innan sättnings tas bort. Odlare kan beställa utsädespotatis före den 1 december. Det ska inte utesluta odlare från att få undantag, det viktiga är att beställningen inte görs för sent. Alternativet är att inte göra någon ändring vilket skulle innebära att odlare inte kan beställa sitt utsäde före den 1 december för att kunna få undantag. Det anges att det inte finns något skäl att reglera ett tidigaste datum för beställning. Förslagsställaren förordar därför att datumet tas bort.

Särskilda villkor för vegetativt växtförökningsmaterial

Förslagsställaren ställde enligt de föreskrifter som gällde EU:s förordning (EG) nr 834/2007 villkor för att odlare inte ska kunna få undantag för användning av icke-ekologiskt vegetativt förökningsmaterial i vissa fall. På grund av att kommissionen arbetade med att uppdatera villkoren för vegetativt förökningsmaterial när nuvarande föreskrifter skulle träda i kraft, kunde förslagsställaren inte föreskriva om de villkoren för år 2022. Nu är de nya gemensamma reglerna fastställda genom ändringsförordningen (EU) 2022/4746. Förordningen öppnar för möjligheten att få undantag för att använda icke-ekologiskt material. Villkoret är endast att det inte finns ekologiskt material i tillräcklig mängd eller med tillräcklig kvalitet. Förslagsställaren vill att det ställs ytterligare villkor och förslår att de tidigare reglerna som gällt sedan 2018 åter ska gälla från den 1 januari 2023. Vidare har förslagsställaren lagt till ett krav på att även knölar, rhizomer, rotskott, avläggare eller jordstammar för produktion av snittblommor ska vara ekologiskt senast den 1 januari 2026, för att främja produktionen av sådant ekologiskt växtförökningsmaterial. Innan reglerna infördes 2018 arbetade förslagsställaren tillsammans med branschföreträdare i referensgruppen för ekologisk produktion för att få en samsyn på villkoren för användning av icke-ekologiskt vegetativt förökningsmaterial i vissa fall.

Förslagsställaren anges öppna för att kontrollorganen eller förslagsställaren själv ska kunna bevilja undantag om det finns särskilda skäl. Ett skäl skulle kunna vara att odlaren har gjort en beställning av ekologiskt växtförökningsmaterial, men får besked strax innan sättningsmaterial inte kan levereras och att det inte går att få tag på annat ekologiskt material. En alternativ lösning skulle kunna vara att inte i något fall ge möjlighet för användning av icke-ekologiskt vegetativt material. Eftersom det i stort sett inte finns något sådant material på den svenska marknaden skulle det innebära att företagen sannolikt inte kan fortsätta med sin ekologiska produktion.

En annan lösning anges vara att inte ställa några villkor alls för användning av icke-ekologiskt vegetativt material utöver ansökan om individuellt undantag. Det bedöms inte vara en lämplig lösning, dels på grund av risken för förlorat förtroende från konsumenter, dels för att det inte ger några incitament för att öka marknaden av ekologiskt vegetativt växtförökningsmaterial. När det gäller det nya kravet på användning av ekologiskt vegetativt förökningsmaterial för produktion av snittblommor finns inget sådant material idag. Genom att ställa kravet först från år 2026 bedöms det vara möjligt för odlare att hinna med att ta fram sådant material, vilket inte bedöms som möjligt om kravet ställs redan från år 2023.

Det föreslås därför att de villkor för användning av icke ekologiskt vegetativt växtförökningsmaterial som har tagits fram tillsammans med branschen åter ska börja gälla från den 1 januari 2023.

Generellt undantag

Det finns en bestämmelse i nämnda föreskrifter som reglerar att generellt undantag för grödgrupper i OXS för vilka Jordbruksverket årligen har beslutat om generellt undantag gäller för användning i den egna odlingen. Generellt undantag gäller om det inte finns något ekologiskt växtförökningsmaterial, eller material från mark under omställning, av vissa arter eller sorter. I OXS anges generellt undantag på grödgruppsnivå. Det föreslås att detta också ska gälla då användningen avser att få släppa ut material på marknaden enligt punkt 1.8.6 i (EU) 2018/848. Förslagsställaren har möjlighet att lämna generellt undantag även till företag för användning av icke-ekologiskt växtförökningsmaterial för användning i ekologisk produktion med syfte att saluföra växtförökningsmaterialet enligt punkt 1.8.6 f i nämnda EU-förordning. Det anges att förslagsställaren i dagsläget däremot inte har någon möjlighet att tillämpa möjligheten att ge generellt undantag för försäljning. Det skulle innebära att odlarna måste ansöka om individuellt undantag även för sorter av arter och grupper där det inte finns ekologiskt växtförökningsmaterial. Eftersom en sådan ansökan inte kan göras via OXS skulle de behöva ansöka på annat sätt, till exempel hos Jordbruksverket. Den lösningen skulle innebära en administrativ börda för odlaren. Det är också stor risk att odlaren inte skulle förstå att denne måste ansöka om undantag för försäljningen när generellt undantag gäller för användning av icke-ekologiskt material i den egna odlingen. Utan ett undantag skulle odlaren inte kunna sälja materialet som ekologiskt. Eftersom möjligheten till ett generellt undantag innebär en lägre administrativ börda och det är logiskt för odlarna att samma regler gäller oavsett om materialet ska användas i den egna odlingen eller vid försäljning, anser förslagsställaren att det enda rimliga är att tillämpa generellt undantag även för användning till försäljning.

Ekologiskt heterogent material

I nuvarande reglering anges att den som vill saluföra ekologiskt heterogent material (OHM) måste anmäla materialet till Jordbruksverket.

Det föreslås följande ändringar och tillägg:

- Leverantören måste även ange materialets benämning och att det representativa provet ska skickas till förslagsställaren på deras begäran, på det sätt och i den mängd som förslagsställaren anger.
- Det ställs krav på att utsädet av OHM ska uppfylla samma krav på sundhet när det gäller stinksot (*Tilletia caries*) eller dvärgstinksot (*Tilletia contraversa*) som gäller för annat utsäde i Sverige.
- Det ställs krav på att utsädet av OHM ska uppfylla samma krav på frihet från vissa ogräsarter som gäller för annat utsäde i Sverige.
- Det ställs krav på att utsädet av OHM ska uppfylla samma krav vid införsel som gäller för annat utsäde i Sverige.

Förslagsställaren bedömer att reglerna kan vara tekniska regler.

Materialets benämning och ett representativt prov

Inom EU:s kommittéer för ekologisk produktion och för registrering av växtsorter har man kommit överens om att den förteckning som det heterogena materialet ska föras in i enligt artikel 13.2 fjärde stycket⁵ ska vara EU:s sortlista, även om materialet inte är en sort. För att kunna föras in i listan måste materialet ha en beteckning, det vill säga ett namn. Myndigheterna måste även kontrollera att benämningen uppfyller kraven enligt reglerna för sortregistrering. Enligt förslagsställaren behöver man därför lägga till att materialet måste ha en beteckning eftersom det inte framgår av EU:s regelverk. Enligt första stycket i artikel 13.2 ska leverantören även lämna ett representativt prov tillsammans med anmälan. Förslagsställaren vill att sökanden skickar provet först när förslagsställaren har begärt att provet ska skickas och då på det sätt och i den mängd som begärs.

Krav på sundhet och frihet från vissa ogräs

Enligt artikel 13 i (EU) 2018/848 får OHM saluföras utan att uppfylla kraven på registrering (av sort) och certifiering av utsäde i utsädesdirektiven. Av (EU) 2021/11897 framgår att vissa regler avseende sundhet, analytisk renhet och grobarhet även ska gälla OHM. Sverige har dock ytterligare regler vad gäller förekomst av stinksot, dvärgstinksot och vissa ogräs på utsäde. Dessa regler behöver även tillämpas på utsäde av OHM.

Stinksot och dvärgstinksot

Det föreslås ett tillägg om att det på utsädet av OHM av höstvetete (*Triticum aestivum L.*) inte får förekomma stinksot (*Tilletia caries*) eller dvärgstinksot (*Tilletia contraversa*). Regler om att stinksot och dvärgstinksot inte får förekomma i utsäde av höstvetete som inte är betat med verksamma betningsmedel finns i bilaga 1 punkt 5.B i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:22) om certifiering m.m. av utsäde av stråsäd. Dessa gäller dock bara utsäde som saluförs och certifieras med stöd av 66/402/EEC. Regeln gäller svensk odling och svenskt utsäde. Stinksot och dvärgstinksot anges vara mycket allvarliga skadegörare i spannmål främst på höstvetete. Skörden av höstvetete där det finns stinksot kan i regel inte användas till varken livsmedel eller foder utan hela skörden måste kasseras. Sporer sprids lätt och långt från infekterade kärnor och kan överleva mycket länge i marken. Viktigaste sättet att inte sprida skadegöraren är att använda utsäde som har analyserats och att

---

⁵ Hänvisningen gäller till tidigare nämnda EU-förordning 2018/848.

använda sorter som är motståndskraftiga mot sot. Användning av eget utsäde eller OHM som inte är analyserat utgör en stor risk för att smittan sprids. Syftet med regeln är att förhindra att sotsvamparna sprids och orsakar stora förluster både i skörd och i ekonomi i höstveteodlingen. Detta gäller särskilt den ekologiska odlingen men även den konventionella odlingen eftersom det inte finns något tillåtet och verksamt växtskyddsmedel i växande gröda.

Ogräsen flyghavre och därrepe

Förslagsställaren vill också reglera att odlingen av utsäde av OHM ska vara fri från flyghavre (*Avena fatua* och *Avena sterilis*), och att utsädet ska vara fritt från flyghavre. Utsäde av heterogent material av stråsäd får utöver det inte heller innehålla frö av ogräset därrepe (*Lolium temulentum*).

Det föreslås också att det vid införsel av OHM från andra medlemsstater ska följa ett intyg om att utsädet är fritt från flyghavre enligt det beslut Sverige fick från kommissionen 1996 efter EU-inträdet.

Det anges att det är en förutsättning för att förslagsställaren ska kunna lista materialet att kräva att leverantören anger benämningen på det heterogena materialet. Vidare anges att det nu också är bestämt var materialet ska listas, varför det inte finns någon annan alternativ lösning än att föreskriva om detta. När det gäller referensprovet står det i EU:s regler att det ska lämnas i samband med att anmälan skickas. Förslagsställaren vill att en leverantör ska kunna skicka en anmälan utan att samtidigt skicka ett referensprov. Provet ska istället skickas under ordnade former efter att anmälan har inkommit till förslagsställaren. Det anges att det är viktigt att provet tas fram på rätt sätt för att bli representativt för materialet och att det skickas på ett sådant sätt att det inte blir förstört under transporten. Förslagsställaren vill heller inte föreskriva i detalj, eftersom hur provet ska tas ut och skickas bland annat beror på typ av material och var det ska skickas. Det kan också ändra sig över tid. Förslagsställaren anser att det är en fördel för leverantören att få instruktioner om hur provet ska tas ut och skickas och ser inga alternativ till förslaget. Att inte föreskriva om krav på frihet från sotsvampar i heterogent utsäde skulle kunna leda till att OHM får sämre sundhetsstatus än annat utsäde. Det skulle kunna leda till allvarliga problem för både den ekologiska och den konventionella svenska odlingen. Förslagsställaren ser därför inga alternativ till förslaget om att lägga till regler om frihet från stinksot och dvärgstinksot även i utsäde av OHM. Att inte föreskriva om frihet från berörda ogräs skulle kunna leda till uppförökning som i förlängningen skulle kunna orsaka stor skada för den svenska odlingen. Förslagsställaren ser därför inga alternativ till förslaget om att lägga till regler om frihet från flyghavre och därrepe och även i utsäde av OHM.

Anmälan till certifieringssystemet

Det anges att aktörer eller aktörsgupper som säljer små mängder av andra oförpackade ekologiska produkter än foder till slutkonsumenter inte behöver vara certifierade. De måste dock anmäla sig till certifieringssystemet. I nuvarande bilaga saknas en särskild punkt om att aktören ska ange att denne är en sådan aktör. Det innebär att det inte är möjligt för förslagsställaren att avgöra om anmälaren har undantag från kravet på certifiering. Det föreslås därför att det ska vara obligatoriskt att ange om anmälan gäller en sådan aktör eller aktörsgrupp.

Om en aktör eller aktörsgrupp enligt ovan är undantagen från kravet på certifiering ska myndigheten ändå ha en officiell förteckning av dessa aktörer enligt artikel 34.6 i (EU) 2018/848. För att veta vilka aktörer som ska vara registrerade i förteckningen behöver

uppgiften finnas i anmälan. Detta har hittills lösts genom att ha med uppgiften som frivillig i anmälan. Eftersom undantaget regleras av EU bedömer förslagsställaren att det inte finns några möjligheter till en alternativ lösning till att göra uppgiften obligatorisk.

Kundnummer för SAM-ansökan

I bilagorna 4 Ansökan om undantag till följd av katastrofsituationer och 11 Ansökan om godkännande att få föra in icke-ekologiskt uppfödda avelsdjur⁶ tas kravet på sökanden att fylla i sitt kundnummer för SAM-ansökan i ansökan bort. Tidigare har förslagsställaren skickat kopior på de beslut som har fattats inom ekologisk produktion till länsstyrelsen som underlag för deras granskning av SAM-ansökan om ersättning för ekologisk produktion. Länsstyrelsen behöver inte längre kopior på besluten. För de ansökningar där förslagsställaren inte själva behöver ha kundnumret för handläggningen av ärendet kommer det inte begäras in i fortsättningen.

Bilaga 11 föreslås ändrad så att sökanden ska ange e-postadress och telefonnummer, som gäller för övriga blanketter. I nuvarande föreskrifter står det "minst en kontaktpuppgift".

Vidare anges att ändringen att sökanden inte behöver ange kundnummer för ansökan innebär en minskning av den administrativa bördan för aktören. Förslagsställarens bedömning är att kravet på att sökanden ska ange både e-post och telefonnummer även i ansökan om att få föra in icke-ekologiska djur innebär en marginell ökning av den administrativa bördan för djurhållaren. Oftast anger sökanden båda uppgifterna i ansökan redan idag. Det underlättar både för sökanden och för förslagsställaren vid handläggningen av ett ärende att kunna komma i kontakt med sökanden via båda kanalerna. Bedömningen är därför att det inte finns några alternativ till lösningen.

Produktionsplatsnummer ändras till anläggningsnummer och anläggningsnummer begärs även i bilaga 14

Produktionsplatsnummer har ändrats till anläggningsnummer. Ordet ändras därför även i föreskriften om ekologisk produktion. Bilaga 14 gäller ansökan om godkännande att få föra in viltfångade eller icke-ekologiska vattenbruksdjur avsedda för avel.⁷ Även för vattenbruksföretag finns anläggningsnummer och därför behöver uppgiften begäras in för att det ska bli tydligt vilken anläggning ansökan och beslutet gäller.

Ansökan om godkännande av retroaktiv omställningsperiod i ekologisk växtodling

Det föreslås att odlaren ska redovisa SAM-nummer för den som tidigare har brukat ett visst skifte med miljöersättning vid övertagande. All information om skiften som anmälts i SAM-ansökan finns tillgänglig hos förslagsställaren. För att kunna handlägga ansökan effektivare behövs det även information om tidigare brukare av skiften vid övertaganden. Eftersom den uppgiften inte tas in i ansökan enligt nuvarande föreskrifter behöver förslagsställaren begära en komplettering av sökanden. Det innebär att handläggningstiden blir längre både i faktisk tid och i kalendertid. Den administrativa bördan för odlaren blir högre om denna behöver lämna en komplettering utöver uppgifterna i ansökan och det tar också längre tid att få beslutet. Alternativet att inte ändra enligt förslaget blir sämre för odlaren. Därför förordas förslaget till ändring.

Redaktionella ändringar

---

⁶ Hänvisningen gäller till nu gällande föreskrifter (SJVFS 2021:47).

⁷ Hänvisningen gäller till nu gällande föreskrifter (SJVFS 2021:47).

Vissa benämningar och förkortningar har ändrats i föreskriftsförslaget. Likaså har vissa ordval korrigerats i förtydligande syfte.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Förslagsställarens beskrivning av förslaget, liksom de alternativ som har övervägts, är utförlig.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar, liksom effekter av om någon reglering inte kommer till stånd, är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna innehåller regler som är nationella. Vissa av dem gäller sådant som EU ställer krav på att medlemsstaterna själva ska reglera. I andra fall har förslagsställaren tagit fram nationella regler för att förenkla för aktörerna och få en enhetlig tillämpning av reglerna inom Sverige. Föreslagna nationella regler kommer anmälas till kommissionen som tekniska regler. Förslagsställaren anger också i vilka specifika frågor som de EU-rättsliga regelverken anger att medlemsstaterna får reglera nationellt.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att ikraftträdandet behöver vara den 1 januari 2023 eftersom särskilt regler och de beslut som förslagsställaren ska fatta när det gäller växtförökningsmaterial gäller per kalenderår. Vidare bedömer förslagsställaren att det finns behov av informationsinsatser om kommande regler under hösten 2022 och kommer därför ta fram en kommunikationsplan för de insatser som ska genomföras under hösten.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande, liksom om det finns behov av speciella informationsinsatser, är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de som berörs av föreskriftsändringarna är företag som inom reglerna för ekologisk produktion producerar eller hanterar jordbruks- och vattenbruksprodukter som inte är livsmedel, liksom kontrollorgan för ekologisk produktion.

De anslutna företagen som berörs av förslaget anges framförallt vara:

- Jordbruksföretag med ekologisk växtodling, inklusive växthusodling och utsädesodling (primärproduktion).
- Leverantörer av växtförökningsmaterial.
- Djurhållare med ekologiska nötkreatur, hästdjur, grisar, får, getter, hjortar, kaniner, fjäderfän och bin.
- Vattenbruksföretag med ekologisk inriktning.

- Företag som lagrar, bereder, distribuerar, importerar, exporterar och saluför av utsäde, foder, foderråvaror och andra jordbruks- och vattenbruksprodukter som inte är livsmedel.

Det anges att år 2020 fanns det 5 518 sådana företag och 2021 hade antalet minskat något till 5 390 företag. Vidare anges att det är en stor variation på storleken av de aktörer som berörs av föreskrifterna, men majoriteten är små företag eller mikroföretag med primärproduktion. Bland utsädesföretagen finns både stora och små företag.

Vad gäller primärproducenter har många av producenterna olika inriktningar inom samma företag.

Inom växtodling fanns det 5 380 företag med ekologisk jordbruksmark eller mark under omställning år 2020.

Beträffande djurhållning fanns det år 2020 följande antal företag fördelade på olika djurslag

- 3 017 med nötkreatur,
- 828 med får och lamm,
- 61 med grisar,
- 98 med värphöns och
- 18 med slaktkycklingar.

Det anges att gällande vattenbruksföretag finns det bara ett fåtal företag, år 2020 fanns det tre stycken företag med ekologisk vattenbruksproduktion.

Vidare anges att bland företag som säljer utsäde och annat växtförökningsmaterial finns både stora och små företag. 2021 har 18 svenska företag eller företag med svenskt kontor, samt tre utländska företag registrerat utsäde i OXS. Antalet utsädesföretag, både svenska och utländska, har ökat något eftersom kravet på att använda ekologiskt växtförökningsmaterial ökar med de nya reglerna. Det anges att det troligen kommer öka ytterligare till 2023. Det är också lättare för utländska företag att anmäla växtförökningsmaterial i den svenska utsädesdatabasen eftersom en ny gemensam utsädesdatabas tas fram inom EU (Liveseed). Medlemsstaterna kan efter en bedömning bland annat av om materialet är anpassat för odling i det egna landet godkänna att materialet även registreras i den nationella databasen.

Slutligen anges att förslagsställaren har delegerat kontrolluppgifter till fyra kontrollorgan enligt de nuvarande reglerna om ekologisk produktion. Tre av kontrollorganen kan certifiera allt inom ekologisk produktion, inklusive primärproduktion. Det fjärde kontrollorganet certifierar beredning, distribution, import och export av foder och utsäde, men inte primärproduktion.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren gör bedömningen att ändringarna i föreskriften endast påverkar den administrativa bördan marginellt för aktörerna. I den särskilda konsekvensanalysen som bifogas remissen anges att de administrativa kostnaderna bedöms bli oförändrade med anledning av förslaget.⁸

Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner att beskrivningen av förslagets påverkan på företagens administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren ställer ytterligare krav på analys av utsädet av heterogent material utöver de krav som ställs av EU. Om analysen utförs av utsädesenheten på Jordbruksverket tillkommer därför en extra analyskostnad för stinksot och dvärgstinksot på vete med i nuläget 396 kr per analys. Utöver det anges att förslagsställaren kommer att se över avgifterna för de olika ansökningarna under hösten.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på företagens andra kostnader, liksom verksamhetspåverkan, är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna ändringarna inte bedöms påverka konkurrensförhållandena för företagen.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Enligt Regelrådet är förslagsställarens beskrivning i denna del något kortfattad. Regelrådet har dock inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens ställningstagande i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen anges att förslagsställarens övergripande bedömning är att de föreslagna ändringarna inte påverkar företagen i andra avseenden. Dock kan regleringen där förslagsställaren erkänner certifieringssystem för hållbart fiske medföra att en del råvara som ingår i foder idag framöver inte kan användas.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Regelrådet invänder visserligen inte till förslagsställarens ställningstagande i sak, men kan konstatera att det som anges beträffande hållbart fiske och ett kommande behov av att byta ut råvara i foder snarare kan medföra en verksamhetspåverkan. Förslagsställarens sortering av beskrivningen har dock inte påverkat Regelrådets bedömning i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

---

⁸ För mer information se s. 24-26 i remissen.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att merparten av de aktörer som föreskrifterna riktar sig till är små företag eller mikroföretag enligt de vanligast förekommande definitionerna. Det anges att förslagsställaren därför inte har övervägt särskilda hänsyn för den gruppen, eftersom de omfattas av ett helhetstänk att försöka lindra effekterna av striktare EU-regler för alla.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har Regelrådet funnit samtliga delaspekter som godtagbart beskrivna.

Regelrådet vill tillägga följande, utan att det har påverkat Regelrådets bedömning av konsekvensutredningen. Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren, i samband med nödvändig revidering av föreskrifterna till följd av EU-rättsliga regelverk, har gjort en översyn av föreskrifterna i dess helhet. Regelrådet noterar att förslagsställaren i vissa fall då har förenklat för företagen, om förslagsställaren har funnit möjlighet därtill, vilket är ett lovvärt initiativ av förslagsställaren.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 15 juni 2022.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande